

Sygn. akt I C 600/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący SSR Magdalena Glinkiewicz

Protokolant st. sekr. sąd. Bożena Czajkowska

Po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2017r. w Toruniu.

sprawy z powództwa

R. N.

przeciwko:

Towarzystwu (...) w W.

o:

zapłatę

orzeka:

- I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powoda R. N. kwotę 8.500 zł (osiem tysięcy pięćset złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 sierpnia 2014r. do dnia zapłaty;
- II. oddala powództwo w pozostałej części;
- III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.744,34 zł (trzy tysiące siedemset czterdzieści cztery złote trzydzieści cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu;
- IV. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 381,30 zł (trzysta osiemdziesiąt jeden złotych trzydzieści groszy) tytułem zwrotu nieuiszczonych wydatków.

Sygn. akt I C 600/16

UZASADNIENIE

Powód R. N. wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) w W. kwoty 10.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 maja 2014r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż był uczestnikiem kolizji drogowej spowodowanej przez kierującego ubezpieczonego z tytułu odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Wskazał, iż po zdarzeniu słabo się czuł, odczuwał zawroty głowy, ból szyi i kręków lędźwiowych. Z uwagi na nieustępowanie dolegliwości udał się do szpitala, gdzie rozpoznano u niego obrażenia głowy w postaci silnego stłuczenia części potylicznej i rozległego sińca po stronie bocznej lewej oraz obrażenia odcinka kręgosłupa szyjnego skrócenie kręków szyjnych i lordozę szyjną. Podczas dalszych kontroli rozpoznano u niego obrażenia odcinka lędźwiowego, oraz w wyniku „urazu biczowego” ograniczenia bólowe ruchomości kręgosłupa szyjnego w każdym kierunku. Powód zmuszony był prowadzić oszczędny tryb życia i stosować

leki. Zaznaczył, iż pozwany wypłacił mu zadośćuczynienie w wysokości 1.500 zł. W jego ocenie kwota ta nie uwzględnia konsekwencji zdarzenia, jego stanu zdrowia, intensywności cierpień fizycznych i emocjonalnych. Zaznaczył, iż przed zdarzeniem był osobą aktywną, regularnie grywał w piłkę, uprawiał wspinaczkę wysokogórską. Na skutek zdarzenia nie mógł uprawiać sportu, nadto w pracy wymagał częstych przerw, pomocy współpracowników. Ze względu na dolegliwości bólowe nie mógł wykonywać tych samych czynności co przed zdarzeniem. Po zdarzeniu bał się korzystać z samochodu, stał się nerwowy i zamknięty w sobie.

W piśmie z dnia 19 maja 2016 r. powód sprecyzował żądanie w zakresie odsetek wskazując, iż dochodzi ich od dnia 25 sierpnia 2015 r.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż kwestionuje żądanie powoda w zakresie wysokości roszczenia. W jego ocenie kwota wypłacona po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego jest odpowiednia i w pełni rekompensuje krzywdę doznaną przez powoda. Żądana przez powoda kwota 10.500 zł jest znacznie wygórowana i doznany uraz nie uzasadnia jej zasądzenia. Pozwany nie zgodził się z tym, aby zdarzenie drogowe mogło spowodować istotne konsekwencje w zdrowiu powoda zarówno psychicznym jak i fizycznym. W odniesieniu do cierpień psychicznych powoda stwierdził, iż są one gołosłowne. Zaprzeczył, aby doznane urazy uniemożliwiły powodowi grę w piłkę nożną.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 31 marca 2014 r. w miejscowości M. R. N. uczestniczył w zdarzeniu drogowym spowodowanym przez kierowcę, który posiadał ubezpieczenie OC w Towarzystwie (...) w W..

Bezsporne

Po zdarzeniu R. N. czuł się słabo, odczuwał zawroty głowy, bóle w odcinku szyjnym i lędźwiowym. W dniu 2 kwietnia 2014 r. udał się do Wojewódzkiego Szpitala (...) w T., gdzie stwierdzono u niego skrzywienie szyi. Po konsultacji neurologicznej zalecono oszczędny tryb życia przez 1-2 tygodni oraz stosowanie leku przeciwbólowego K. forte.

Dowód: karta informacyjna k. 6-6v

Od 23 kwietnia 2014 r. pozostawał pod opieką Poradni Neurologicznej. Rozpoznano u niego skrzywienie i naderwania kręgosłupa szyjnego, zapisano stosowanie leków przeciwbólowych i rozluźniające napięcie mięśni.

Dowód: konsultacja neurologa k. 8-9, 100-102

W dniu 19 marca 2015 r. R. N. był konsultowany ortopedycznie. Stwierdzono u niego dolegliwości bólowe kręgosłupa szyjnego z promieniowaniem do prawej łopatki. Podczas konsultacji w dniu 31 maja 2015 r. zalecono mu oszczędzający tryb życia, stosowanie plastrów O. P., skierowano na terapię indywidualną, zalecono masaż kręgosłupa, basen, ćwiczenia we własnym zakresie

Dowód: konsultacja ortopedy k. 19v, 115

W dniu 2 maja 2014 r. R. N. zasięgnął porady psychoterapeutycznej.

Dowód: zaświadczenie k. 18

R. N. pozostawał pod opieką Lecznicy C. oraz przychodni (...) w zakresie dotyczącym leczenia dny moczanowej.

Dowód: wydruk dokumentacji medycznej k. 95-104,

dokumentacja medyczna k. 107-113

Pomimo zaleceń medycznych R. N. nie stosował kołnierza ortopedycznego.

Dowód: zeznania powoda R. N. z 26.09.2016 r. 00:30:22 – 00:44:29

Na skutek zdarzenia drogowego R. N. doznał skręcenia kręgosłupa szyjnego wywołane z ograniczeniem ruchomości, wzmożonym napięciem mięśni przykręgosłupowych z zaznaczonym zespołem bólowym przy ruchach maksymalnych oraz uraz kręgosłupa lędźwiowego. Stwierdzono, że w wyniku zdarzenia powód doznał ograniczenia ruchomości kręgosłupa szyjnego w zakresie rotacji w lewo i prawo, kręgosłupa szyjnego oraz w zakresie skłonów bocznych, ponadto stwierdzono wzmożone napięcie mięśni przykręgosłupowych kręgosłupa szyjnego przy wykonywaniu tych ruchów.

Dowód: opinia sądowa k.136-143, 161-162, 189-190

W zakresie skręcenia kręgosłupa szyjnego doszło do wygojenia z ograniczeniem ruchomości, wzmożonym napięciem mięśni przykręgosłupowych z zaznaczonym zespołem bólowym przy ruchach maksymalnych.

W wyniku zdarzenia R. N. doznał 6% uszczerbku na zdrowiu.

Dowód: opinia sądowa k.136-143, 161-162, 189-190

Po wypadku R. N. wymagał kontroli w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym, konsultacjach chirurgicznej, neurologicznej, ortopedycznej oraz stosowania leków przeciwbólowych i rozluźniających napięcie mięśni przykręgosłupowych.

Dowód: opinia sądowa k.136-143, 161-162, 189-190

R. N. odczuwał i będzie odczuwać skutki zdarzenia drogowego. Dolegliwości bólowe w skali (...) (0-10 pkt) bezpośrednio po urazie wynosiły 3 pkt i stopniowo ustępowały. Obecnie nasilenie bólowe wynosi 0-1 pkt w zależności od aktywności.

Dowód: opinia sądowa k.136-143, 161-162, 189-190

Leczenie R. N. zakończyło się w listopadzie 2014 r., przy czym powód nadal wymaga stosowania rehabilitacji w związku z dolegliwościami ze strony kręgosłupa szyjnego cyklicznie raz na 6 miesięcy.

Dowód: opinia sądowa k.136-143, 161-162, 189-190

Proces leczenia zakończył się sukcesem z pozostawieniem trwałego zespołu bólowego kręgosłupa szyjnego. W przyszłości nie przewiduje się wystąpienia dodatkowych skutków zdrowotnych wypadku.

Dowód: opinia sądowa k.136-143, 161-162, 189-190

R. N. powinien stosować kołnierz ortopedyczny przez okres co najmniej 2-3 tygodni, celem złagodzenia dolegliwości bólowych oraz wyciszenia podrażnionych uszkodzonych struktur więzadłowych kręgosłupa i stworzenia warunków do ich wygojenia. Brak stosowania kołnierza ortopedycznego mógł przyczynić się do przedłużenia dolegliwości bólowych i przedłużenia koniecznego okresu stosowania rehabilitacji.

Dowód: opinia sądowa k.136-143, 161-162, 189-190

Przed zdarzeniem R. N. był osobą aktywną fizycznie, grał w piłkę nożną, chodził po górach. Na skutek zdarzenia jego aktywność fizyczna uległa ograniczeniu. Również przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych związanych z wysiłkiem fizycznym wymagał pomocy współpracowników. Po zdarzeniu nie przebywał na zwolnieniu lekarskim ale wybrał dni wolne od pracy. Obecnie gra w piłkę i chodzi po górach.

Dowód: zeznania świadka M. N. z 26.09.2016 r. 00:10:59-00:20:18;

Zeznania świadka P. S. z 26.09.2016 r. 00:20:59-00:28:05;

Zeznania powoda R. N. z 26.09.2016 r. 00:30:22- 00:44:38

Pismem z dnia 14 lipca 2014r. R. N. zgłosił szkodę do Towarzystwa (...) w W..

Dowód: pismo z 14.07.2014 r. k. 10-11

Decyzja z dnia 18 sierpnia 2014 r. Ubezpieczyciel przyznał R. N. zadośćuczynienie w wysokości 1.500 zł.

Dowód: pismo z dnia 18.08.2014 r. k. 12

Pomimo odwołania ubezpieczyciel nie zmienił wydanej przez siebie decyzji.

Dowód: pismo z dnia 2.02.2015 r. k. 13-15

Pismo z 25.02.2015 r. k. 16

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych, faktów przyznanych przez stronę pozwaną, dokumentów, których autentyczności i zgodności z prawdą nie kwestionowała żadna ze stron, opinii biegłego, zeznań świadków, przesłuchania powoda oraz akt szkodowych oraz na podstawie art. 230 k.p.c.

Sąd w pełni dał wiarę dowodom w postaci dokumentów zgromadzonych w toku procesu, albowiem były kompletne i jasne, wraz z pozostałymi dowodami tworzyły dokładny stan faktyczny sprawy. Ich prawdziwość nie budziła w ocenie Sądu jakichkolwiek wątpliwości. Co więcej wiarygodność przedłożonych dokumentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się w dużej mierze na opinii biegłego M. S..

Sąd nie jest związany opinią biegłego i ocenia ją na równi z innymi środkami dowodowymi w ramach swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego. Ocenę opinii biegłego odróżniają jednak szczególne kryteria. Stanowią je: zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłych, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonej w niej wniosków. Przedmiotem opinii nie jest bowiem przedstawienie faktów, lecz ich ocena na podstawie wiedzy fachowej (wiadomości specjalnych). Nie podlega ona zatem weryfikacji jak dowód na podstawie kryteriów prawdy i fałszu. Nie chodzi tu bowiem o kwestię wiarygodności lecz o pozytywne lub negatywne uznanie wartości zawartego w opinii i jej uzasadnieniu rozumowania. Sąd ocenia dowód z opinii biegłego nie tylko przez pryzmat jej wniosków końcowych, ale również w oparciu o dokumentację, na podstawie której została wydana.

W przedmiotowej sprawie Sąd uznał za przekonującą opinię biegłego (wraz z opiniami uzupełniającymi), ponieważ była ona logiczna i spójna oraz udzielała w wystarczającym stopniu odpowiedzi na pytania ujęte w tezie postanowienia dopuszczającego ten dowód. Nadto opinia została wydana przez biegłego po zbadaniu powoda i zapoznaniu się z historią choroby powoda. Nie można także pominąć tego, że sporządzona została przez osobę posiadającą niepodważalną wiedzę dotyczącą dziedziny objętej zakresem przedmiotowym opinii. Biegły posiadał zatem wystarczającą wiedzę i doświadczenie, by móc w prawidłowy sposób odpowiedzieć na pytania zawarte w tezie dowodowej.

Strona pozwana wniosła zastrzeżenia do opinii biegłego wnosząc jednocześnie o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego .

Biegły M. S. zobligowany do sporządzenia opinii uzupełniającej odniósł się do uwag podniesionych przez pozwanego. Potrzymał swoje twierdzenia i wnioski przedstawione w opinii pierwotnej. Wobec dalszego kwestionowania opinii po raz kolejny sąd zobligował biegłego do wykonania opinii uzupełniającej. Biegły wyjaśnił konieczność stosowania kołnierza ortopedycznego przez powoda oraz konsekwencje braku jego stosowania dla jego zdrowia. Nadto odniósł się do występujących u powoda dolegliwości bólowych

Sąd w pełni podzielił wnioski zawarte w opiniach biegłego. W ocenie Sądu opinie zostały sporządzone w sposób rzetelny, są wiarygodne, oparte na szczegółowej analizie zgromadzonej dokumentacji medycznej i przeprowadzonych badaniach powoda. Ponadto opinie korespondują z pozostałym materiałem dowodowym. W ocenie Sądu nie było więc jakichkolwiek podstaw by opinie biegłych uznać za nierzetelne czy niefachowe.

Zważyć też należy, że ugruntowany jest w orzecznictwie pogląd, według którego Sąd w sprawie do rozstrzygnięcia której wymagane są wiadomości specjalistyczne nie może wydać orzeczenia wbrew wnioskowi wypływającemu z opinii uznanej przez tenże Sąd za fachową i rzetelną /zob. np. wyrok SN z 26/10/2006 I CSK 166/06 – publ. Lex nr 209297 lub II UK 277/04 OSNP 2006/5-6/97/.

Za wiarygodny Sąd uznał dowód z przesłuchania świadków M. N., P. S. na okoliczność pomocy powodowi po zdarzeniu, częstotliwości oraz wpływu doznanych urazów na życie codzienne powoda, gdyż były one jasne, spójne i zgodne z ustaleniami Sądu.

Za zgodne z rzeczywistym stanem Sąd uznał również twierdzenia powoda, gdyż korelują one z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym. Przy czym powód przyznał, że miał zalecenie, aby nosić kołnierz ortopedyczny, jednakże kołnierza nie nosił. Wskazał, że nie odczuwał takiego bólu, aby kołnierz nosić, nie odczuwał bólu przy utrzymywaniu głowy w pozycji pionowej, bóle odczuwał przy ruszaniu głową.

Przechodząc do rozważań prawnych nad ustalonym wyżej stanem faktycznym należy na wstępie zaznaczyć, że jego analiza odbywać się musi z punktu widzenia treści przepisu art. 445 §1 k.c.

W związku z tym, iż pozwany nie kwestionował w zasadzie swej odpowiedzialności odszkodowawczej, na powodzie spoczywał jedynie obowiązek wykazania, iż ból oraz cierpienia fizyczne i psychiczne, jakich doznał wskutek wypadku, uzasadniają wypłatę kwoty 10.500 zł z tytułu zadośćuczynienia.

Rzeczą pozwanego było z kolei wykazanie zaistnienia faktów niweczących lub tamujących roszczenie powoda.

W niniejszej sprawie bezsporne było, iż pozwany jest ubezpieczycielem sprawcy wypadku komunikacyjnego. Pozwany nie kwestionował zaistnienia wypadku drogowego, jednakże, jego zdaniem, brak jest podstaw do wypłaty zadośćuczynienia w żądanej przez powoda kwocie.

Przechodząc do rozważań prawnych nad ustalonym wyżej stanem faktycznym należy na wstępie zaznaczyć, że jego analiza odbywać się musi z punktu widzenia treści przepisów art. 444 § 1 k.c. i art. 445 § 1 k.c.

Stosownie do treści przepisu art. 445 k.c., w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym, tj. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Wobec opinii biegłych nie może ulegać wątpliwości, że żądanie powoda zasądzenia zadośćuczynienia jest uzasadnione. Zasadniczym problemem jest jednak jego wysokość. Zadośćuczynienie przysługuje bowiem za krzywdę, a więc za szkodę o charakterze niemajątkowym, która nie przedstawia jakiegokolwiek wartości ekonomicznej.

Podkreślić w tym miejscu należy, że art. 445 § 1 k.c. nie wskazuje żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego, pozostawiając to do oceny Sądu. Jednakże zarówno doktryna jak i judykatura wypracowały w tym względzie szeroko akceptowane stanowisko, wskazując, iż wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności, a zwłaszcza stopnia i czasu trwania cierpień fizycznych i psychicznych

(pobyt w szpitalu, bolesność zabiegów, dokonywane operacje, leczenie sanatoryjne), trwałości skutków czynu niedozwolonego (kalectwo, oszpecenie, bezradność życiową, poczucie nieprzydatności), prognozy na przyszłość (polepszenie lub pogorszenie stanu zdrowia), wieku poszkodowanego (zwykle większą krzywdą jest kalectwo dla osoby młodszej), niemożności wykonywania ulubionego zawodu, uprawiania sportów, pracy twórczej, utratę kontaktów towarzyskich itp. (por. m.in. wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999r., II UKN 681/98, OSNP 2000, poz. 626). W judykaturze podkreśla się, że zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną, co oznacza, iż ma złagodzić odczuwalność doznanej krzywdy z jednej strony, z drugiej zaś jednak nie może ono być źródłem wzbogacenia (Wyrok SN z dnia 9 lutego 2000r., III CKN 582/98, niepubl.).

Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie cierpień. Obejmuje ono wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości.

Z okoliczności niniejszej sprawy, w szczególności z opinii biegłego wynika, że w konsekwencji wypadku R. N. doznał skrzywienia kręgosłupa szyjnego wywołane z ograniczeniem ruchomości, wzmożonym napięciem mięśni przykręgosłupowych z zaznaczonym zespołem bólowym przy ruchach maksymalnych oraz uraz kręgosłupa lędźwiowego. Występuje u niego ograniczenie ruchomości kręgosłupa szyjnego w zakresie rotacji w lewo i prawo, kręgosłupa szyjnego oraz w zakresie skłonów bocznych, ponadto wzmożone napięcie mięśni przykręgosłupowych kręgosłupa szyjnego przy wykonywaniu tych ruchów. Powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 6%. Po zdarzeniu wymagał stosowania leków przeciwłowych, konsultacji lekarskich oraz rehabilitacji.

Bezpośrednio po urazie odczuwał dolegliwości bólowe w wysokości 3 punktów według skali numerycznej (0-10 punktów). Z czasem dolegliwości te ustępowały, a obecnie utrzymują się na poziomie 0-1 pkt w zależności od aktywności powoda.

Powód nie wymagał zwolnienia lekarskiego, ani żadnych zabiegów operacyjnych.

W wyniku zdarzenia powód udał się na poradę psychoterapeutyczną. W tym miejscu wskazać należy, iż była to tylko jedna wizyta. Powód przyznał, iż była ona wystarczająca i pomogła mu. Powód nie leczył się natomiast psychiatrycznie, nie przyjmował żadnych leków. Jego obawy przed jazdą samochodem należy oceniać jako normalną reakcję na zaistniałe zdarzenie. Obecnie powód jeździ samochodem zaś jego aktywność fizyczna zasadniczo jest taka sama jak przed zadaszeniem. Powód obecnie gra w piłkę, chodzi po górach.

Istotnym zagadnieniem dla oceny przebiegu leczenia oraz odczuwania dolegliwości bólowych przez powoda był fakt, iż powód pomimo zalecenia stosowania kołnierza ortopedycznego (o czym sam zeznał) nie używał go. Powód wskazał, iż stosowanie kołnierza uznał za zbędne z uwagi na brak dolegliwości bólowych, gdy głowę trzymał w pozycji pionowej. W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z opinią biegłego brak stosowania kołnierza ortopedycznego mógł przyczynić się do przedłużenia dolegliwości bólowych i przedłużenia koniecznego okresu stasowania rehabilitacji

W takim stanie rzeczy, biorąc pod uwagę trwałą uszczerbek na zdrowiu, rozmiar doznanych obrażeń i ich skutków oraz brak stosowania kołnierza ortopedycznego, kwotą zadośćuczynienia adekwatną do rozmiaru poniesionej przez powoda krzywdy, będzie kwota 10.000 zł. Kwota ta powinna w wystarczający sposób złagodzić krzywdę poniesioną przez powoda.

Mając na uwadze powyższe Sąd w punkcie I wyroku zasądził na rzecz powoda kwotę 8.500 zł tytułem zadośćuczynienia (kwota 1.500 zł została wypłacona przez ubezpieczyciela po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego) i oddalił powództwa w pozostałej części.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 100 k.p.c. Zgodnie z art. 100 k.p.c., w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Powód wygrał sprawę w 81 % zaś przegrał w 19 %.

Koszty powoda to: opłata od pozwu 525 zł, koszty zastępstwa procesowego 4.800,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17,00 zł. Łącznie koszty powoda wyniosły 5.342 zł. Zatem $5.342 \text{ zł} \times 81\% = 4.327,02 \text{ zł}$.

Nadto z przedmiotowej sprawie zostały poniesione wydatki w związku z opinią biegłego na łączną kwotę 881,30 zł. Zatem $881,30 \times 81\% = 713,85 \text{ zł}$ (koszty pozwanego) zaś $881,30 \times 19\% = 167,45 \text{ zł}$ (koszty powoda). Mając na względzie zaliczkę uiszczoną przez powoda w wysokości 500 zł, powodowi należał się zwrot kosztów opinii biegłego w wysokości 332,55 zł ($500 \text{ zł} - 167,45 \text{ zł}$).

Wobec powyższego łącznie kwota należna powodowi wyniosła 4.659,57 zł ($4.327,02 \text{ zł} + 332,55 \text{ zł}$).

Z kolei koszty pozwanego to koszty zastępstwa procesowego 4.800,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17,00 zł, łącznie koszty pozwanego wyniosły 4.817 zł. Zatem $4.817 \text{ zł} \times 19\% = 915,23 \text{ zł}$.

Po kompensacji należało jak w punkcie II sentencji wyroku zasądzić na rzecz powoda różnicę tj. kwotę 3.744,34 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

O nie uiszczonych wydatkach (wynagrodzenie biegłego wypłacone tymczasowo ze Skarbu Państwa) Sąd orzekł w pkt. III wyroku w oparciu o art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) i nakazał pobrać tytułem nieuiszczonych wydatków od pozwanego kwotę 381,30 zł.